

SCHODIŠTĚ JE JAKO JEDEN Z VÝJIMEČNÝCH PRVKŮ INTERIÉRU VÝZVOU PRO KAŽDÉHO ARCHITEKTA I UŽIVATELE BYTU. JE NEJEN SPOJOVACÍM PRVKEM MEZI JEDNOTLIVÝMI PODLAŽÍMI, BYDLENÍ DOKÁŽE I DESIGNOVĚ OBOHATIT A DOLADIT. SE SVÝM OKOLÍM VŽDY BY MĚLO TVOŘIT JEDEN TVAROVÝ, MATERIÁLOVÝ A KOMPOZIČNÍ CELEK. NOVOSTAVBY V TOMTO SMĚRU NÁM DÁVAJÍ VÍCE ŠANCÍ A VĚTŠINOU NECHAJÍ NAPLNO VYNIKNOUT KRÁSE ZVOLENÉHO SCHODIŠTĚ. V REKONSTRUKCÍCH SE OBVYKLE POTÝKÁME S NUTNOSTÍ KOMPROMISU.

Nenápadný sluha i dominantní pán

V rodinných domech je schodiště nejčastěji využíváno mezi dvěma podlažími v prostorách chodby nebo vstupní haly. Zároveň se ale čím dál častěji stává součástí obytného prostoru, kterému mnohdy vtiskne i styl, a dříve okrajovým místnostem v interiéru dodá funkci pobytovou a komunikační. Nejvíce je to patrné v podkrovních bytech s kombinací

PŘÍKLAD VYZDĚNÉHO SCHODIŠTĚ DOMINUJÍCÍHO PROSTORU. ZADÁNÍM KLIANTA BYLA POVRCHOVÁ ÚPRAVA BÍLÝ BETON – PRO TENTO ÚČEL BYLA ZVOLENA BETONOVÁ STĚRKA PANDOMO S NÁVAZNOSTÍ I NA PODLAZE. KONSTRUKCE SCHODIŠTĚ MÁ BETONOVÝ ZÁKLAD, ABY NEDOCHÁZELO K PRASKÁNÍ STĚRKY. TĚMĚŘ NEVIDITELNÉ ZÁBRADLÍ PODTRHUJE DOMINANTU OBROVSKÉHO NOSNÉHO BLOKU. AUTORKOU NÁVRHU JE ARCHITEKTKA IVANA DOMBKOVÁ

schodiště a otevřené galerie nebo v mezonetových bytech, kde bývá schodiště často spojeno s halou nebo chodbou ve druhém podlaží.

Typy a tvary schodišť

Plné schodiště zcela vyplňuje prostor a jeho největší předností jsou izolační vlastnosti a maximální využití úložného místa pod ním. „Pokud zvolíte monolitické schodiště, určitě se vyplatí designově řešit zábradlí a materiálové provedení nášlapů. Tím rozbijete jeho monotónnost a vaše schodiště získá maximum originality,“ uvádí Petr Paksi z české firmy J.A.P., která se zabývá výrobou schodišť.

Lehčí a pro moderní interiéry vhodnější je varianta otevřeného schodiště. V menších prostorách bývá přisazené k jedné zdi, v případě velkých dispozic, například v rozlehlých vilách nebo rodinných usedlostech je umístěné volně v prostoru. Otevřené schodiště prostor odlehčuje, nabízí úsporu místa v otevřené dispozici a zároveň i větší variabilitu ve výběru materiálů a provedení. Spoluvytváří lehký, funkční a snadno udržovatelný interiér.

1

Bydlení pod střechou

1 – 3 CELOOCELOVÉ SCHODIŠTĚ V HORSKÉ ROUBENCE SE OBTÁČÍ KOLEM PILÍŘE S KRBEM, STATICKY JE ALE VYŘEŠENO VELMI PEVNĚ. OPŘENO JE O VYZTUŽENOU PODLAHU, NAHOŘE JE KOTVENO DO NOSNÝCH TRÁMŮ STROPU A PODEPŘENO JE I OCELOVÝMI PILÍŘI SKRYTÝMI V KOMÍNOVÉ STĚNĚ. VE FINÁLE VYPADÁ SCHODIŠTĚ VELMI JEDNODUŠE, ALE VLASTNÍ PROJEKT A ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ DETAILU BYLO VELMI NÁROČNÉ. AUTORKOU NÁVRHU JE ARCHITEKTKA IVANA DOMBKOVÁ

stor s nižší frekvencí užívání může rozměrově malé schodiště působit příjemně útulným dojmem. S dostupným prostorem souvisí i tvar schodiště. Pro centrální schodiště je výhodnější volit přímé či lomené tvary. Naopak tam, kde, potřebujeme šetřit místem, je možné využít schodiště točitého.

Oříšek k rozlousknutí

Pro architekta je v obytných domech schodiště nejkomplikovanější částí interiéru už od vzniku projektu až po jeho poslední detail. I velmi pečlivý a přesný návrh ve stavebním projektu nezaručuje jeho úspěšnou realizaci. Během stavby je proto nutné neustále kontrolovat přesnost a vývoj schodiště korigovat. „Nejvíce náročná je realizace schodiště, které v konečném výsledku tvoří dominantu celého prostoru a patří tak k nejvýraznějším prvkům interiéru. Příznivým řešením z těchto důvodů je vytvořit při stavbě jen otvor nebo otvory mezi patry a následně schodiště vymodelovat pomocí ocelové konstrukce, která umožňuje daleko variabilnější, ale také daleko přesnější řešení,“ říká projektant a stavitel Rostislav Černík, který společně s architektkou Ivanou Dombkovou vytvořil už mnoho designově zajímavých schodišť. Materiál ocelového schodiště je pak možné v interiéru přiznat, nebo výsledný vzhled se dá doladit opláštěním – dřevem, sklem, betonem, přírodním kamenem, keramikou nebo jinými materiály. Do ocelové konstrukce se také snáze kotví zábradlí. „Naopak pokud schodiště netvoří dominantu prostoru a je umístěno kupříkladu mezi zdmi, je výhodnější stavebně ho vybetonovat a následně rovněž oplástit (dřevo, dlažba, kámen, betonová stěrka...),“ pokračuje Rostislav Černík. Takové schodiště je výrazně levnější, v některých případech může rozdíl činit až desetinásobek.

„Obecně se dá říci, že pro architekta je schodiště i s ohledem na detail velkou výzvou, protože skýtá nekonečné množství řešení a variant, které často dokážou vtisknout interiéru výjimečnost a exkluzivitu,“ doplňuje architektka Ivana Dombková.

Při výběru tvarové základny schodiště je nutné zohlednit jeho bezpečnostní, technické, funkční a provozní požadavky – zda povede do málo či často používané místnosti.

Běžnou standardní šířkou schodiště je 90 cm, přičemž možné míry se pohybují v rozmezí od 60 do 120 cm. Běžná výška nášlapu je mezi 16 až 19 cm. Hlavní schodiště domu či bytu rozhodně nemůže být postaveno v nejmenší možné šířce. Jednoduchou pomůckou pro vytvoření pohodlného schodiště je představa, že by se na něm měli dva lidé vzájemně bez problémů vyhnout. Naopak do místností typu podkrovních ložnic či půdních pro-

1 – 3 SCHODIŠTĚ REPREZENTUJE ODLEHČENÉ POJETÍ PŘI POUŽITÍ DŘEVA. OCELOVÉ STUPNĚ JSOU VETKNUTY MEZI KAMENNOU ZEĎ A KOMÍNOVOU STĚNU A NÁSLEDNĚ OPLÁŠTĚNY DŘEVĚNÝM MATERIÁLEM (DUBOVÁ PODÝŽKA NA MDF). TÍM JE ZAJIŠTĚNA DOKONALÁ PEVNOST A VLASTNÍ DŘEVO NENÍ KONSTRUKČNĚ NAMÁHÁNO. AUTORKOU NÁVRHU JE ARCHITEKTKA IVANA DOMBKOVÁ

Bydlení pod střechou

4, 5 MLYNÁŘSKÉ SCHODIŠTĚ JE SPECIÁLNÍM TYPEM PROVEDENÍ PRO VELMI STRMÁ STOUPÁNÍ. NEDOSTATEČNÁ ŠÍŘKA (HLOUBKA) NÁŠLAPŮ JE U NĚJ KOMPENZOVÁNA PRAVIDELNÝM STŘÍDÁNÍM ZÚŽENÍ A ROZŠÍŘENÍ KOSÝCH ČI ATYPICKY VYKROJENÝCH NÁŠLAPŮ. PRO KAŽDÝ KROK TAK MÁME K DISPOZICI VŽDY OB JEDEN STUPEŇ DOSTATEČNOU NÁŠLAPNOU PLOCHU, COŽ PŘINÁŠÍ VELKÉ ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI CHŮZE OPROTI BĚŽNÉ PROVEDENĚMU STRMÉMU SCHODIŠTI

FOTO SWN MORAVIA

jak v ploše na zábradlí, tak i na stupních a podstupních schodiště,“ doplňuje Petr Paksi. Kovové konstrukce schodišť tvoří vzdušné, odlehčené a atraktivní řešení, které působí industriálním dojmem. Pro jeho chladné vzezření je velmi vhodné kov kombinovat s teplými materiály, jakými je například dřevo, sklo nebo i studenější keramikou. Nejčastěji se materiálů oddělí schodišťové stupně a zábradlí. To může být jak dřevěné, tak z oceli, skla nebo třeba i hliníku.

Bezpečné zábradlí

Hlavně domácnosti s dětmi vyžadují bezpečné zábradlí, pro malé lezce bývají největším lákadlem jeho výplně. „Výplň zábradlí všude tam, kde se pohybují děti, by měla být plná, tabulová nebo se svislými tyčovými prvky. Jednoduše taková, aby si z ní dítě nevytvořilo žebřík k lezení. Navíc je důležité i samotné provedení a pevnost zábradlí,“ upřesňuje Petr Paksi ze společnosti J.A.P. Mezery v zábradlí nesmí přesahovat šířku 12 cm, aby nehrozilo prostrčení dětské hlavičky, a ani mezera u podlahy by neměla být vyšší než 10 cm kvůli proklouznutí

nebo propadnutí nohy dítěte. Správná výška madla při hloubce prostoru do tří metrů je minimálně 90 cm od podlahy, pokud je prostorová hloubka ve vyšším rozmezí, a to od tří do dvanácti metrů, madlo je třeba umístit jeden metr nad podlahu.

Nový šat pro staré schodiště

Může se stát, že máme schodiště, které chceme zmodernizovat, ale bez zásahu do jeho hlavní konstrukce. Tady se bude hodit praktická rada na

závěr. Pro takový případ se nám nabízí designové nerezové zábradlí. A dokonce ani nemusíme kupovat zábradlí na míru, ale můžeme použít stavebnicové zábradlí, které si každý kutil dokáže namontovat doma sám během jednoho až dvou dnů. Kromě kulatých ocelových sloupků máme ve stavebnici na výběr z mnoha komponent, které se dají kombinovat. Výsledkem je originální zábradlí, kterému může dominovat skleněná výplň, nerezové pruty nebo ocelová lanka. A navíc – nerez je moderním, všestranně využitelným materiálem s dlouhou životností a snadnou údržbou.

Helena Petáková

Kovové, dřevěné, betonové či skleněné

Každý z těchto materiálů odpovídá dnešním trendům a stylu moderní architektury. Pro výrobu schodišť jsou nejvhodnější tvrdé, masivní dřeviny – lépe odolávají opotřebení a netrpí vymáčkávaním spojů. Trendem poslední doby je dub ve všech možných úpravách. Klasickým řešením je celodřevěné schodiště vhodné do klasických interiérů. „V modernějších interiérech jej lze kombinovat s nerezovým, kovovým, lankovým či skleněným zábradlím,“ doporučuje Nikola Smutný ze společnosti SWN Moravia. „Také nosné prvky, schodnice, lze zaměnit za kovové a nerezové prvky – schodiště potom působí lehkým, vzdušným dojmem.“

Pro vytvoření zajímavého a výjimečného interiéru se na materiálůvé a tvarové provedení schodiště kladou vyšší nároky. „V této variantě je velice časté využití skla, betonu nebo dalších nestandardních materiálů, jakými jsou například ocelová lana a kovové materiály, a to

